

ION EREMIA, *Relațiile externe ale lui Vasile Lupu (1634-1653)*, Chișinău, Editura Cartdidact, 1999, 295 pag.

„Hire înaltă mai mult împărătească decât domnească” astfel este caracterizat Vasile Lupu de către Miron Costin. Domnia lui a însemnat pentru Țara Moldovei o efervescență politică, economică și nu în ultimul rând culturală, iar efectele acestei domnii vor supraviețui încă multă vreme după încetarea ei. Este normal ca spre perioada amintită din istoria românească să se fi îndreptat atenția mai multor specialiști din domeniu. Una dintre ultimele realizări aparține lui Ion Eremia și vizează politica externă a lui Vasile Lupu.

După cum prea bine se știe, acest domn a venit la putere ca reprezentant al boierimii locale în disputa ei cu elementele străine, reușind într-un timp scurt să-și consolideze domnia și anihileze eforturile altor pretendenți la tronul Țării Moldovei. În condițiile în care situația internațională era instabilă a trebuit să facă față exigențelor venite din afară, dând dovada de clarviziune și flexibilitate în raporturile diplomatice cu vecinii săi. Cele din urmă necesitau, însă, metode care de multe ori nu erau compatibile cu morala, dar care erau indispensabile imperativelor vremii, în care intrigile țineau capul de afiș. Ele n-au fost străine nici lui Vasile Lupu care le-a folosit în realizarea propriului program politic. După cum se știe, o bună parte din acest program era îndreptată împotriva vecinului său muntean, Matei Basarab, al cărui tron l-a râvnit atât de mult. Rivalitatea celor doi va sta în primplanul relațiilor moldo-muntene, iar principii Transilvaniei Gheorghe Rákoczi I și Gheorghe Rákoczi II vor media aceste stări conflictuale. Este adevărat că la un moment dat Vasile Lupu s-a văzut și principe al Transilvaniei confirmând într-un fel spusele lui Miron Costin, care ni-l prezintă ca pe un domn pe care „nu-l încăpea Moldova”.

„Turcofilia” lui Vasile Lupu n-a depășit motivațiile propriului program politic și vine în concordanță cu statutul politico-juridic al Moldovei în acea perioadă, când nu se putea face abstracție de poziția Porții în problemele spinoase din această zonă a Europei. Pe de altă parte, Vasile Lupu a desfășurat o importantă activitate diplomatică. Iar aria acestei activități a fost destul de largă – Polonia, Rusia, Hanatul Crimeii și a avut ca principal scop consolidarea statutului politico - juridic al Moldovei.

Din păcate, odată cu insurecția ucraineană, poziția Moldovei pe plan extern suferă schimbări importante. Izolat atât în exterior cât și în interiorul țării, Vasile Lupu pierde scaunul Țării Moldovei.

În concluzie, acest studiu este un instrument util care ajută la cunoașterea evenimentelor petrecute între anii 1634 și 1653.

Valentin Alexei Constantinov